

Iemand om op terug te vallen

Straathoekwerk in Vlaanderen en Brussel klaagt armoede aan

- ▶ Vlaanderen telt 115 straathoekwerkers
- ▶ Zeer geduldig gaan ze te werk
- ▶ Strijd om te overleven wordt bitser

Erik DE SMET

Dit voorjaar trok het Vlaams straathoekwerk met een opmerkelijke actie naar Vlaams minister-president Kris Peeters. Hem (en andere politici) werd een boek voorgesteld over armoede in ons land opgetekend aan de hand van verhalen van straathoekwerkers. Cis Dewaele, coördinator van het straathoekwerk in Vlaanderen en voorheen straathoekwerker in Sint-Niklaas: „We merken dat de druk op de groepen aan de onderkant van de samenleving groter wordt. Een voorbeeld: een arm gezin wordt uit huis gezet, hun inboedel belandt op straat, een half uur later is alles verdwenen. De solidariteit heeft een fikse knauw gekregen. De strijd om te overleven wordt bitser.”

Almaar meer mensen weten van geen hout pijlen te maken. Straathoekwerkers getuigen van de strijd die ze leveren met maatschappelijke instanties. Cis Dewaele: „Met hen proberen wij een relatie aan te gaan, om zo te kijken naar de mogelijkheden die zich nog stellen.” De coördinatoren er bij gerekend, telt Vlaande-

De Coninckplein Antwerpen. Straathoekwerkers ontmoeten er hun volk. © Wim Hendrix

ren 115 actieve straathoekwerkers. We vinden ze in de grote steden, in provinciesteden en overal van de kust tot de taalgrens. Straathoekwerk bestaat in Vlaanderen sinds 1985, maar kende een grote groei door de invoering in 1992 van de zogeheten veiligheidscontracten, waarmee men 'overlastgroepen' wilde aanpakken.

Toch zijn straathoekwerkers geen veiligheidsbeambten, maar welzijnswerkers. Hoe gaat een dergelijke straathoekwerker te-

werk? Geen makkelijke vraag, zo blijkt. „De belangrijkste eigenschap van een straathoekwerker,” stelt Cis Dewaele, „is dat je zonder vooroordelen om het even welke persoon moet kunnen aanvaarden. We zoeken dus mensen met geduld, omdat een straathoekwerker er niet is om snel even de problemen op te lossen, maar om bij te staan. Sommigen hebben zo veel problemen, dat zowel zij als wij beseffen dat deze vaak eigenlijk niet op te lossen zijn.”

Dewaele vervolgt: „De eerste twee jaren van een straathoekwerker zijn leerjaren. Bedoeling is in de wijk zoveel mogelijk aanwezig te zijn, en dat op verschillende tijdstippen. Via babbels leer je de mensen kennen met wie je zult gaan werken.” De 'klassieke' groepen naar wie het straathoekwerk zich van bij het begin richtte (drugsgebruikers, kwetsbare jongeren, dak- en thuislozen), blijken de laatste jaren te zijn aangevuld met vereenzaam-

de bejaarden in armoede, mensen zonder papieren en psychiatrische patiënten die nergens meer terecht kunnen. Dewaele: „Schandelijk hoeveel er van deze laatste groep zijn! Veel mensen hebben niemand om op terug te vallen. Wij leggen contact, luisteren en kijken dan hoe we samen op zoek kunnen gaan naar oplossingen.”

Vandaag almaar meer arme bejaarden en psychiatrische patiënten

Belangrijk is de relatie met andere diensten. Straathoekwerk is tenslotte geen budgetbegeleiding, geen drugshulpverlening. Daarvoor zijn er andere organisaties en diensten. De straathoekwerker zoekt in samenspraak met een 'gast' de weg naar deze diensten, want al te vaak blijken de drempels te hoog of zit de angst te worden afgewezen er diep in. „Vorderingen in ons werk merk je zelden of nooit. Dat is wellicht het moeilijkste aan onze inzet. Soms moet je met iemand helemaal terug naar af. En dat kan best frustrerend zijn”, weet de gewezen straathoekwerker. „Maar een job waarvan je moedeloos wordt? Ik vind van niet. Er wordt best wat afgelachen. Ik druk beginnelingen in het vak dan ook altijd op het hart niet te vergeten plezier te maken met de 'gasten'.”

Kun je overleven met je pensioen?

Hoge verwachtingen bij de nationale pensioenconferentie

Tom Heylen

De leuze *Je bent jong en je wil wat* daagde ons in onze jonge jaren uit om het heft in handen te nemen en iets van ons leven te maken. Maar ook 65-plussers willen nog genieten van de tijd na hun actieve loopbaan. De pensioendienst van LCM/OKRA (Landsbond der Christelijke Mutualiteiten/Open, Kristelijk, Respectvol, Actief) ijvert mee voor een waardig pensioen waarmee je meer kunt dan overleven.

„Voor ons is het pensioen echt wel meer dan dat maandelijks bedrag om mee rond te kunnen”, steekt Willy Peirens, medevoorzitter van OKRA, van wal. „Natuurlijk ijveren we mee voor een waardig wettelijk pensioen. Wij willen meer, want de ouderen mogen niet worden herleid tot een zorgbehoevende groep die de overheid geld kost.”

Het lijkt met de pensioenconferentie, een initiatief van de vorige minister voor Pensioenen Arena, echter die kant op te gaan. Ouderenorganisaties worden er niet bij betrokken. En welke richting het uitgaat, is nog niet duidelijk voor de pensioendienst. „Minister Arena bleef doof voor onze vraag om de conferentie mee inhoudelijk te onderbouwen”, vervolgt Wil-

ly Peirens. „Nu staan we gewoon aan de zijlijn en kijken naar wat op tafel zal komen.”

Welvaartsvast

„Het klinkt wel eens dat de aanvullende pensioenen het allemaal wel rechtekken, maar weet u dat slechts één gepensioneerd op drie van deze aanvulling kan genieten?”, zegt Bernadette Schalenbourg van de pensioendienst van LCM/OKRA. „Voor ons is het wettelijke pensioenstelsel uitgehoud. Wij ijveren voor een wel-

vaartsvast pensioen, en dat is het nu niet. De bedragen zijn wel gekoppeld aan de gezondheidsindex, maar volgen niet de stijging van de lonen. Gevolg: momenteel is er zo'n tien procent welvaartsachterstand van de pensioenen tegenover de lonen. Dit zien we graag rechtgezet. Nu wordt tweejaarlijks bekeken of er een aanpassing kan komen. Waarom kan de automatische jaarlijkse bijsturing, zoals nu al voor de brugpensioenen, niet worden toegepast voor het wettelijke pensioen?”

Kristel Wijshof, eveneens van de pensioendienst, rekent even voor: „De armoedegrens lag in 2006 op 878 euro per maand voor een alleenstaande. Het minimumpensioen voor diezelfde alleenstaande bedraagt vandaag 1.004,87 euro maandelijks, na een volledige loopbaan, dus 45 dienstjaren. Beide bedragen komen zeer dicht bij elkaar te liggen. Met ons huidige pensioenstelsel dreigt bijna één 65-plusser op vier in de armoede terecht te komen.”

En wie heeft er vandaag nog 45 jaren gewerkt op zijn 65ste? „Inderdaad, de pensioenuitkering is evenredig met het aantal dienstjaren”, merkt Peirens op. „Om toch een ondergrens op te leggen, geeft de overheid de zogenaamde inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Voor 'echte' alleenstaanden, die alleen wonen, bedraagt deze IGO vandaag 892,99 euro maandelijks.” „Tachtigduizend mensen, van wie driekwart vrouwen, moeten overleven met dit inkomen”, vult Wijshof aan.

„De enige manier in de toekomst om hieraan iets te doen is het wettelijke pensioenstelsel op te krikken. Het is hoog tijd voor een degelijke pensioenconferentie, waar alle stemmen worden gehoord”, besluit Willy Peirens.

Na je 65ste wil je natuurlijk nog genieten van het leven. © OKRA

Thuisonderwijs voor kleuters

Chronisch of langdurig zieke kinderen vanaf vijf jaar, die niet op school kunnen gaan, mogen voortaan ook een beroep doen op thuisonderwijs. De bestaande regeling, die reeds bestond voor leerlingen uit het lager en middelbaar onderwijs, wordt uitgebreid tot zieke kleuters, omdat ook zij dezelfde kansen moeten krijgen bij de aanvang van het basisonderwijs. Kleuteronderwijs is immers de noodzakelijke voorbereiding op de 'grote school'. Het Vlaams Patiëntenplatform ijverde al jaren voor thuisonderwijs van zieke kleuters. (EDS)

DrugLijn

Nog nooit in de vijftien jaar dat ze bestaat, kreeg de DrugLijn (www.druglijn.be) zoveel oproepen: 6.903 in 2008. De DrugLijn beantwoordt vragen over alcohol en drugs via telefoon of e-mail. Er is blijkbaar een stijgende behoefte om informatie te krijgen via e-mail. Van bij haar oprichting in 1994 wordt voor het beantwoorden van de vragen een beroep gedaan op vrijwilligers. Die zijn dus meer dan nodig. De vrijwilligers zijn goed opgeleid, maar blijven in het gesprek of het antwoord anoniem. De DrugLijn en de vrijwilligersploeg worden wel professioneel omkaderd. (EDS)